

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 5.-

za pol leta . R 2.50

za četrt leta . R 1.50

za 1 mesec . R 4.50

Za Ljubljano mesečno 4.50

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Dr. Žerjav je osebno odgovoren!

Ljubljana, 31. Včeraj se je vršila zadnja seja za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave. Dr. Triller je naznanil, da je komisija razpuščena, ter da je dr. Žerjav njega imenoval za kuratorja deželnega premoženja, ravnatelja Zamido pa za namestnika. Povabil je vse stranke, da imenujejo svoje zastopnike v kuratorski svet. Zastopniki VLS so nato podali sledečo izjavo:

»Narodna vlada za Slovenijo je ob pričetku leta 1919. upostavila sporazumno z vsemi slovenskimi strankami komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave. Podpisani v imenu V. L. S. vztrajajo na tem dogovoru ter odrekajo pravičo vsakršnemu predsedniku deželne vlade za Slovenijo, da preustroji ali razpusti komisijo.

ker bi bila k temu kompetentna le celokupna deželna vlada. Ker se izrečeni razpust komisije ni izvršil zakonitim putem, podpisani v imenu V. L. S. protestirajo proti razpustu ter prepuščajo vso odgovornost za eventualno iz tega dejanja davkoplačevalcem bivše Kranjske dežele nastalo škodo predsedniku dr. G. Žerjavu. Ljubljana, dne 30. januarja 1920.» — Zastopnik socialistov v tej komisiji dr. Korun je izjavil za svojo osebo, da se pridružijo izjavi V. L. S., da pa njegova stranka o tej zadevi še ni sklepala.

Dr. Žerjavovo postopanje je obsojeno. On bo osebno odgovoren za vso škodo, ki jo bodo trpeli davkoplačevalci bivše Kranjske dežele za njegov samopašni čin.

Tabor krščanske češke mladine.

Ljubljana, 31. januarja. Dne 25. januarja se je v Brnu vršil manifestacijski tabor krščansko-socialne knetske in delavske mladine, organizirane v češko-slovaškem Orlu.

Iz Amerike sta došla dva delegata: P. Nekula in H. Dostal. Iz Prage je prislo zastopstvo jugoslovanskega Orla.

Polom narodnih socialistov.

Praga, 26. jan. Socialno demokratski listi trdijo, da so narodno-socialni konsumi utrpeli milijonske zgube. V konsumih so se vršile poneverbe in z blagom so ve-

česko-slovaški Orel na Moravi in v Šleziji šteje 219 organizacij, na Češkem 30, na Slovaškem 52, na Dunaju 5. Število članstva šteje nad 40.000 bratov.

Ta tabor krščansko-socialne mladine bo važen mejnik v razvoju krščansko-socialnega gibanja med češkim ljudstvom.

ržili na debelo. Narodni socialisti so pri glasili uradu za prehrano mnogo več članov, kot jih v resnici imajo, zato da bi dobili več blaga.

usidrana ameriška vojna ladja. Tu so prepevali rodoljubne pesni in vzklicali Wilsonu. Na povratku so manifestanti pred poslopjem pokrajinske vlade zapeli »Bože pravde« in vzklicali kralju, regentu in vojski. Mnogi so pozdravili predsednik pokrajinske vlade dr. Krstelj, ki je pozval manifestante, naj se mirno razidejo in prepušče stvar poklicanim faktorjem. Manifestanti so se nato mirno razšli.

E' Annunzio zapira.

LDU Milan, 30. januarja. (Dun. KU) »Secolo« poroča iz Trsta, da so d' Annunzijeve straže aretirale poveljnika 45. divizije generala Nigro in ga odpeljejo na Reko. Obdolžujejo ga, da je sovražnik pesnika.

Odesa — ukrajinska.

LDU Dunaj, 30. januarja. (Dun. KU) Ukrajinski tiskovni urad poroča: Mesto in pristanišče Odesa sta padli, potem ko je bil zlomljen odpor Denikinovih čet. Večina posadke je bila zajeta, ostanek je pobegnil na rumunsko ozemlje, kjer so ga razorožili. Vkorakanje ukrajinskih čet v Odeso je prebivalstvo pozdravljalo z navdušenjem.

Dr. Kramar govori.

LDU Praga, 30. januarja. (ČTU) V odsku za zunanje stvari je govoril posl. dr. Kramar. Odgovarjajoč na izvajanja posl. dr. Vrbenskega je govornik poudarjal, da češkoslovaški narod na vsak način potrebuje zunanje podpore, ki jo more najti edino v slovanskih narodih. Naše razmerje do Rusije, je nadaljeval dr. Kramar, moramo na vsak način urediti. Čudim se le, da še danes obstajajo stranke, ki dvomijo o tem, ali res potrebujemo močno vojsko. Zemljepisni položaj naše države je zelo opasen. Dogovor z dr. Rennerjem nam ne nudi nikakega jamstva; zakaj danes je dr. Renner, in jutri utegne priti kdo drugi. — Glede eksportne politike menj govornik, da smo mnogo zamudili. — H koncu svojega govora je dr. Kramar poudarjal razliko med takovzvano češko buržoazijo in ono drugih držav. Naša buržoazija temelji na socializmu in ni naperjena proti socialističnemu napredku. Temu razmerju pa bi boljševidem lahko zelo škodoval in napravil globok prepad med obema razredoma.

Novo vlado delajo.

V Belem gradu ministri in bivši ministri hodijo drug k drugemu večerjati. To je enostavna reč, čeprav za navadnega državljana precej draga. Toda te belgrajske večerje imajo sedaj to važno nalogo, da ob dobri jedi in fini pijači združijo v skupnem razgovoru politične nasprotnike. Tako beremo, da je v sredo bivši finančni minister Ninčič povabil k sebi na večerjo gospoda Pribičevića. Govorila sta o politiki. Na tej večerji se je mudil tudi gospod Vesnić, ki je bil doslej poslanik v Parizu. Istočasno je demokratom udani predsednik zbornice Pavlovič obiskal voditelja radikalcev Protića.

Politično življenje v Belem gradu postaja živahnejše, vlada se približuje opoziciji, začnajo govoriti o novi vladi in o parlamentu. Belgrajska poročila vele, da so pogajanja že tako daleč uspela, da je v kratkem pričakovati nove vlade in parlamenta. Baje so si že razdelili ministrske portfelje. Radikalci bi dobili 4 ministre, hrvatski Narodni klub 2, demokrate 6. Socialisti so izjavili, da se tudi oni udeležijo vlade, toda le pod pogojem, če klerikalcev ne bo zraven. To socialističnim ministrom lahko povemo, da nas ni volja, pustiti se za tako dedščino, kakoršno so pustili oni. Mi smo čisto zadovoljni s tem, da pride skupaj parlament. S tem je razbit absolutizem sedanje demokratsko-socialistične vlade. Tam bomo delali obračun!

S tem, da se preosnuje vlada na širšem temelju, bi bilo ustrezno naši vedni zahtevi. Vlada, ki hoče danes voditi državo, mora imeti za seboj večino ljudstva in parlamenta. Dosedanja demokratsko-socialistična vlada je bila le diktatura manjšine, ki je svojo oblast izrabljala v korist strank in v škodo ljudstva. Če so razmere prisilile dosedanje mogotce do priznanja: »Sami ne moremo več dalje« je to najboljši priznanje, kako pravilno je bilo naše stališče že od vsega početka.

Ko se del demokratskih ministrov v Belem gradu pripravljala na odhod, se poslavljala tudi diktator deželne vlade v Ljubljani. Na njegovo mesto pride baje dr. Kramer, dosednji trgovski minister. Kramerjevega gospodarstva so v Belem gradu sili, kakor je sila Slovenija dr. Žerjavovega paševanja. Zato se je bilo treba umakniti. Socialisti, ki hočejo še nadalje sedeti pri vladnih jasliah, bodo v Ljubljani dobili podpredsednika dež. vlade v osebi sodruga Prepeluha. Uradno dež. vlado še ni sestavljena. Toliko pa je gotovo, da bo dr. Žerjavovega paševanja kmalu konec!

Nobeno nasilje se ne more trajno vzdržati. To nas uči zopet sedanja kriza v belgrajski in ljubljanski vladi. Naše ljudstvo zaupa v svojo moč in pravico. Ko pride naš dan, tedaj bo konec vseh tistih, ki jih je pokonc držala samovolja in sila, policija in žandarmerija! Mi čakamo, da udarimo!

Širite „Večerni list“!

DELAJSKI TEČAJ JSZ.

Jutri in v ponedeljek se vrši v Ljubljani delavski socialno-politični tečaj. Ker se radi tehničnih ovir tečaj ne more vršiti v prostorih »Ljudskega doma«, se vrše predavanja v prostorih »Krekove prosvete« (Alojzije) na Poljanski cesti. Obveščamo tem potom vse udeležence, da ne bo kakšnih neprilic.

Ali ste že kupili kaj srečk Dobrodel. efektne loterije?

Boj za duše.

Državna oblast je izrekla usodno besedo. Deželna vlada za Bosno in Hercegovino je prepovedala katoliški mladinski združevati se v Marijinih Družbah, Marijinih družbe, cerkveno organizacijo, je državna oblast uradno prepovedala. Istočasno je deželna vlada v Sarajevu izjavila, da di-jaki niso dolžni ob nedeljah hoditi k sv. maši. Kulturni boj v Jugoslaviji se kaže vedno izraziteje. Državni organi nastopajo vedno odločneje proti naukum katoliške Cerkve in njenim ustanovam.

Ločitev cerkve od države prihaja v ospredje. Isto na Češkem in v Nemčiji. Zanimiv je v tem oziru govor, ki ga je na berlinskem zborovanju katoliškega Centra imel posl. profesor Kaas. Dve svetovni razpiranj se borita med seboj. Na eni strani katoliški Centrum, na drugi meščanski svobodomiselstvo in socialna demokracija. Začasna nemška ustava stoji na meji med krščansko in nekrščansko državo. S tem je storjen začetek. Kje se konča ta pot? Eno pa moramo moderni državni na glavi zaključiti: Država sama bo trpela, če bo slabila silo, na katerih stoji. Če kaka država oblika potrebuje osvežila živih sil vere in pravosti, je to pravi gotovost. Tu ima Centrum pred seboj naloge zgodovinske važnosti. In na isten zborovanju je Centrov poslanec zaklical katoličanom celega sveta, naj si v sedanjem boju podajo roke, da pripeljejo človeštvo k miru.

Pojavi, ki jih opazamo v protikrščanskem gibanju na svetu, imajo svoj početak v mednarodni svobodomiselni organizaciji. Izjava sarajevske vlade tudi ni nič drugega ko izvršitev enega izmed mnogih na vodil mednarodnega svobodomiselstva.

Krščansko delavstvo celega sveta se organizira mednarodno. Mednarodni kapital, Uspešen bo proti njemu more biti le, če je mednarodno organiziran. Mednarodnega izvora so pa tudi oni zli upli, ki razjedajo družbo bodisi pod vplivom velekapitalističnega in judovskega meščanskega svobodomiselstva, bodisi pod vplivom socialističnega svobodomiselstva. To mu postavimo nasproti enoten krščanski socialni program. Čas je tak, da vse te združijo vse sile.

Socialistična misel se skuša zajesti v meso ljudstva. Kar je bil liberalizem s svojim svobodomiselstvom za posamnika, upa biti socialistično svobodomiselstvo množice. In vendar materijalizem, breverve, morale in duše, prinaša nov propad med ljudstvo.

Človek je izgubil dušo in začeljen spoznavati njeno izgubo. Človeška družba se išče. Človek išče svoje duše, ki mu jo odrekata socialistični in liberalni nauk.

V množice ljudstva moramo zanesti misel, da je prenovitev družbe, kulture in gospodarskega reda predvsem versko-nravnega značaja. Krščanstvo bo prekvasilo srca in družbo.

Kar danes počenja deželna vlada v Sarajevu, kar oznanjajo socialisti med jugoslovanskim ljudstvom, za čemer stremijo Kristan in Žerjav — to pomeni propad našega naroda, verski, nravni, gospodarski polom, ki mu mora slediti tudi polom mlade države.

Boj za duše, ki se je razvnel pri nas in po svetu, pomeni boj za svetovni nazor, pomeni odločitev za človeško družbo, ali mir in pravico, ali sovraštvo in revolucijo.

Za velike stvari gre. Pazimo in delajmo!

Politične novice.

+ Kdo je kriv anarhije v našem prometu. Povodom dogodkov na železnici Zaječar—Paraćin v Srbiji piše »Samouprava«, da je pravi krivec v teh dogodkih prometno ministrstvo samo, ki ni kos svoji nalogi. Že prejšnji železniški minister Vulović je mnogo zakrivil, ker je zaspal ugodni trenutek, ko je Amerika ponudila v nakup svoje lokomotive. Sedanji minister Drašković ni pokazal najmanjše sposobnosti, da uredi in povzdigne naš promet, davi si je

Manifestacije v Splitu.

Ldu, Split, 30. jan. (DDU.) Snoci so se vršile v Splitu velike manifestacije v čast Wilsonu in Ameriki. Silne množice so se zbrale na Narodnem trgu, zapele »Oj, Slavani« in potem krenile na obalo, kjer je

privzel kot pomočnika dva podministra. Pod njegovim vodstvom naš promet vsak dan bolj propada, kar je v veliki meri dokazno vedno rastoče druginje. Ako pojde po tem potu dalje — zaključuje list —, so vsa znamenja, da se bo v kratkem ves promet sploh ustavil. V tej splošni nesreči nam bo to prineslo vsaj to korist, da tovariši g. Draškovića ne bodo mogli odvreči iz naše dežele vsega, kar jim pride pod roko. Človek je nagnjen k temu, da se vedno s čim tolaži, a mi se tolažimo s tem, da g. Drašković posredno skrbi za to, da nam izvozniki ne razsujejo čelega premoženja.

+ Vera — privatna stvar. Glavno glasilo češke socialne demokracije »Právo Lidu« prinaša oklice, v katerem pozivlja praško delavstvo: udeležite se manifestacijskega tabora za ločitev Cerkve od države, za svobodo vesti, ki se vrši 25. t. m. na Staroměstskem trgu. Govorijo državni poslanci. Manifestacija priredi češka Svobodna Misel. — Zveza socialističnih brezvercev in Socialno demokratično združenje. — Krščanski delavci! Ko pridejo socialnodemokratski agitatorji k vam in vam bodo pravili, da soc. demokracija ni sovražna veri — pokažite na to dejstvo! Socialna demokracija se veže s Svobodno Mislijo, ki je izšla iz vrst nikdar sitih kapitalistov!

+ Socialistična politika v šoli. Iz tržiške okolice: Na tržiški meščanski šoli so predavanja zanimiva ne samo po vsebini, ampak tudi po raznih uvodnih besedah in po udeležbi. Zadnji tork so romali tja socialisti tudi iz okolice. Zato je tudi mene radovednost pognala v Tržič. Kaj vidim? Iz gostilne »pri Toncu« gre procesija rdečkarjev. Postavijo se v dvorani v 2 kolonah ob obeh stenah. Vmes so že pred dobro uro zasedle klopi soc. ženske, da ne bi prišel kdo drugi tja. Na vrsti je bilo predavanje o delavcu in narodnem čustvu. Čujte temu primeren uvod ravnatelja Lajovica! Pravi, da je bil na sv. Štefana dan (ko se zapovedan praznik ni) pri sv. maši. Da je pridigar govoril o tem, kaj na Božič vleče človeka v cerkev in rekel, da je to živa vera. G. ravnatelj pa pravi, da je vzrok to, ker človek vé, da bo ta dan slišal samo božjo besedo in nič drugega (namreč pridige). Zato pa da je druge dni cerkev prazna. Prebral je nato »Večerni list« o duhovnih ugovorih pri debatnem večeru in pristavil: Če se zlažem jaz, je to greh, če se namestnik Kristusov, je to stokrat greh. (Soc. Brejla: Smrti greh!) — Nato je nastopil predavatelj. To naj bi bil torej uvod v predavanje o delavcu in narodnem čustvovanju! Šolska mladina je bila zvrhena, Danes razumemo, zakaj so klicali socialisti »Dol z njim«, ko se je pri prvem predavanju eden duhovnikov oglašil k debati. Danes vemo, da so to le socialistični shodi, kjer se blati vera, duhovništvo in krščanska vzgoja. Zato pa odkrito pove: mi meščanske šole nismo ustanovili za take stvari in je za take stvari tudi ne bomo plačevali. — To za danes. Debatiral je soc. Kristofek o tem, kako so oznanjevalci krščanske ljubezni in Kristusove vere gledali tisoče umirati od gladi. Tudi namstveno. Gospoda kateheta! Veseli smo, da se to pot niste oglašili k debati. Saj so se učenjaki sami dovolj osramotili.

+ Odeurštvo s stanovanji. Pri finančnem ministrstvu v Belgradu je prosilo veliko število uradnikov, da se vrnejo na svoja prejšnja službena mesta, ker zaradi silno dragih stanovanj ne morejo živeti v Belgradu. Cena stanovanj je v Belgradu tako visoka, da se za malo stanovanje zahteva mesečno 800 dinarjev, toliko pa znaša tudi plača višjega uradnika. Uradniki nameravajo vladi predložiti načrt o rešitvi stanovanjskega vprašanja. Uradniki predlagajo, da se lastnikom hiš, ki oddajajo tako draga stanovanja, naloži davek in sicer tako, da bi n. pr. tisti, ki zahteva za stanovanje 800 dinarjev, imel plačati 750 dinarjev davka, tisti pa, ki da stanovanje za 200 dinarjev, bi imel plačati samo 80 dinarjev. Denar od tega davka bi se imel porabiti za zidanje uradniških hiš in stanovanj. Tako uradno toži dopisni urad. — Tega pa ne priobčujemo zato, da bi pohujšali ljubljanske posestnike, marveč zato, da se vidi, kako gospodarijo demokratski kapitalisti.

+ Smrtna kazen za podkupljive uradnike. Iz Varšave poročajo, da se pravni odsek poljskega parlamenta peča z zakonskim načrtom, ki določa: Vsi državni in javni uradniki, ki so zagrešili kako tatvino ali poverjenje državnega ali javnega imetja, se kaznujejo s smrtjo. Smrtna kazen zadene tudi one uradnike, ki se dajo podkupiti. Obenem se jim zapleni vse premoženje. Tako na Poljskem. Vseled demokratske korupcije nastala podkupljivost je tudi pri nas velika. Tudi pri nas bi bil potreben tak zakon. Le podkupljivce, razne judovske in nejudovske demokratske izvoznike bi bilo treba še kaznovati tako strogo kot njihove žrtve. Pričakujemo, da bosta dr. Kramer in Kristan kmalu vložila tak predlog tudi pri nas.

+ Uradniška solidarnost. Savez državnih uradnikov in javnih namestencev

v Dalmaciji je objavil svoje stališče povodom razpusta Saveza javnih namestencev v Zagrebu in odredb, izdanih v Zagrebu in Dubrovniku. Savez izjavlja, da je imelo vse dosedanje delovanje uradniških organizacij v Dalmaciji in skupno delovanje s Savezi v drugih pokrajinah našega kraljevstva izključno stanovitno značaj. Glede razpusta Saveza v Zagrebu in preganjanja nekaterih uradnikov v Zagrebu in Dubrovniku izjavlja dalmatinski Savez, da drugih društev, ako so gojila protidržavne tendence ne jemlje v zaščito, ker noče imeti nikakovih stikov s protidržavnimi elementi, nego jih najostreje obsoja.

+ Odmevi v jadranskem vprašanju. »Grazer Volksblatt« piše v uvodniku: Groznja z londonskim dogovorom je bil vendarle revolver, ki ni bil nabit. Italija potrebuje sedaj miru, ne pa nove vojne, da se more posvetiti notranjemu redu. Če lok preveč napne, pride v nevarnost, da izgubi naklonjenost svojih zaveznikov, posebno, ker se dá prirastek na ozemlju težko spraviti v soglasje z zaslugami Italije v vojni in z Wilsonovim načelom o samoodločbi. Sicer pa ima zadnji besedo itek italijanski parlament, ki se v svoji novi sestavi pač ne bo dal dobiti za novo vojno pustolovstvo.

+ Krščansko-socialni strankin zbor za celo Avstrijo se vrši po dosedanjih določbah 28. februarja in naslednje dni na Dunaju, ako ne bo prometnih ovir.

+ Za uvedbo sovjetskega sistema v Italiji. »Avanti« je objavil načrt za sovjetski sistem, ki ga je izdelalo vodstvo socialno-demokratske stranke. List poziva javnost, naj o načrtu pove svoje mnenje.

+ Avstrijsko orožje za Čehoslovaško republiko in Jugoslavijo? Krščansko-socialni avstrijski listi poročajo, da se v smodnišnicah in orožarnah na Steinfeldu pri Dunajskem Novem mestu vrše priprave za obnovo obrata v dosedanjem pravcu. Najeli so že 5000 novih delavcev. Tovarne bodo delale izključno za Čehoslovaško republiko temeljem Rennerjevih dogovorov v Pragi. »Morgen« pa poroča, da pošilja Avstrija tačas puške na Čehoslovaško in v Jugoslavijo.

Dnevne novice.

— Primate tatul Pod tem naslovom je izšla zanimiva knjižica, ki jo priporočamo v berilo.

— Temeljito obdajčenje. Graški mestni svet je v svoji seji 29. t. m. soglasno odobril proračun za leto 1920., ki temeljem novih davkov izkazuje 19 milijonov novih določkov in znaša prebitek 3 milijone kron.

— Razširjenje južnega kolodvora v Zagrebu. O tem predmetu se je te dni vršila na zagrebškem magistratu anketa. Kolodvorske naprave se razširijo do Černomerca. Stroške za viadukt preko Savske ceste naj bi nosila mestna občina.

— Pr: višjem državnem pravdnistvu v Ljubljani je bilo leta 1920 rešenih 3029 vlog.

— Sodno službo nastopijo 1. februarja t. l. kot namestnik državnega pravdnika sodni kapitani dr. Pavel Skaberne pri deželni sodnji v Ljubljani, dr. Gustav Barle pri drž. pravdnistvu v Novem mestu, Viljem Lavrenčak pri drž. pravdnistvu v Mariboru in dr. Avgustin Munda pri državnem pravdnistvu v Ljubljani.

— Če se braniš rubežni. Ana Keržič iz Rakitne je 30. avgusta l. l. obzmerjala sodnega slugo Korencana, ko jo je prišel rubiti: »Ne plačam, nič si ne pustim vzeti; gospodar hiše sem jaz, hiša je božja in moja; tam so vrata, vanj se poberite!« Zagovarja se pred ljubljansko deželno sodnijo. Prvomestnik nadsvetnik Vedernjak: »Vi ste bili že lani tukaj, kaj ne? Privlačili smo Vam 3 mesece, ker niste dopustili, da bi Vam bili krompir rekvirirali. Z nastopom kazni ste pa toliko časa odlašali, da ste bili pomiloščeni. Zakaj niste pustili rubiti?« — »Mislim, da bom že rešila in da se tako izognem stroškov.« — »Ali ste res tako rekla?« — »Rekla sem tako.« — »Zavoljo jezika ste bili že večkrat kaznovani, kaj; no, zdaj se lepo tja na klop vsedite, da se še z nami ne skregate.« Zaradi jezika je bila Keržičeva že petkrat obsojena; sodišče ji je prisodilo 14 dni strogega zapor. Kazni ni sprejela in je izjavila, da se pritoži, ker gotovo upa, da jo bodo zopet pomiloštili.

— 30 milijonov primanjkljaja izkazuje letošnji proračun mesta Brna.

Ljubljanske novice.

Ij Na prijatelja je streljal v kavarni pri Slonu Marij Valentič iz Trsta. Prvomestnik svetnik Nagode: »Kje ste doma?« — »Iz tržiške okolice.« — »Kaj delate?« — »Z gumijem sem se pečal.« — »Čez demarkacijsko črto, kajne?« — »Da.« — »Ali imate kaj premoženja?« — »Imam vinograd v tržiški okolici.« — »O križ božji, kje pa je to?« — »Pri pokopališču sv. Ane pri Trstu.« — »Ali ste bili pri vojaki?« — »Da, pri trenu.« — »Ali ste bili A?«

— »Ne, vedno C ali D.« — V kavarni pri Slonu je 28. decembra Valentič streljal na svojega prijatelja Bizjaka in ga lahko ranil. »Dražil me je, razburil sem. Zagrozil sem mu z revolverjem; priskočili so drugi in me prijeli; revolver se je izprožil.« — Prvomestnik Nagode: »Samo čudno je, ker je šla krogla v Bizjakovo glavo in ne v strop. Ali ste nervozni?« — »Razburljiv sem in bolehen.« — »Ali ste bili že v bolnici?« — »Da.« — »Zakaj?« — »Trebuh me je boel in imel sem grizo.« — Kot priča zaslišani policijski stražnik Gradišar pove, da je enkrat ob neki drugi priliki na policijski stražnici Valentič strgal denar, katerega so mu drugi dan vrnil. — Prvomestnik: »Ali se niste zanimali takrat, kdo je strgal denar?« — »Sem bil vesel, da so me izpustili na svobodo.« — Zagovornik Valentičev dr. Furlan predlaga, da naj se zasliši Bizjak, da se ugotovi dejanski stan. »Moji koncipient dr. Žvokelj gre v nedeljo v Trst in lahko Bizjaku dostavi vabilo.« Senat sklone: Zasliši naj se Bizjak, policijsko ravnanstvo v Ljubljani naj pa ugotovi priče, katere so bile takrat zraven, ko je Valentič streljal. Razprava se zato preloži.

Ij Iz delavskih krogov deželne bolnice. Zadnjič smo v »Večernem listu« priobčili razmere, ki vladajo v deželni bolnici glede hrane. Danes pa zvemo od nekega odstopivšega delavca, kakšne razmere vladajo v kotlarni. Dnevna plača delavca, ki cel dan premetava premog, torej naporno delo, znaša 20 K. Če ima delavec zavodovo hrano, mu za isto zaračunajo 15 K dnevno, ostane mu torej še 5 K na dan. Poleg teh kron dobi še vsak delavec od svetnika Logarja za približek nebroj zmerjav v obliki »feldvebelskih« izrazov, ki so doledno nemški! Tako delavci in uslužbeni ne vedo, ali zna svetnik Logar sploh mirno in prijateljsko občeati. Svoje uslužbenice imenuje boljševice, ker nočejo slepo slediti njegovim mišlim. — Še čbupnejši položaj imajo umobolniki deželne hiralnice. Za par kronic na teden (do 5 K) delajo ti duševni reveži cel dan, tudi ob dežju! V premočeni obleki gredo k počitku v prisilno delavnico, kamor so včasih zapirali prisiljenice. Nimajo prilike, osušiti si obleko, zjutraj obleče isto neposušeno in zopet hajdi na delo! Le solnce je njihov rešitelj, da jih posuši. In vendar so duševno zaostali ljudje še tudi ljudje in ne neumna žival. Gospod Logar bi tem revežem moral olajšati njihovo trpljenje — ne pa izrabljati njihove duševne zaostalosti. Tudi tu naj stori zdravstveni odsek svojo dolžnost! Ti reveži so potrebni, da se jim položaj izboljša. To bo bolj potrebno kakor pa imenovanje gospoda Logarja v VII. in njegovega slugo za mesto uradnika v XI. plačini razred.

Ij Tatvin. Mariji Knez, perici v Hradeckega vasi št. 36 je bilo ukradenih 21. t. m. z zaklenjenega dvorišča 5 mokrih sraj in bela rdeča brisača. Črna kokoš je bila ukradena branjevki Mariji Dolhar na Krakovski cesti.

Ij Tatvina pri ravnateljstvu državnih železnic. Jožefa P. je izmaknila dne 31. oktobra pri ravnateljstvu državnih železnic nad 900 K vredno blago. Deželno sodišče ji je prisodilo 3 tedne zapore.

Ij Ponesrečil se je sprevodnik državne železnice Ivan Šorli. Ko je privozil dolenski vlak na ljubljanski kolodvor, je tako nesrečno skočil s stopnice, da si je pri padcu zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Razne novice.

r Grof in tvorniška delavka. Življenje je zmeraj polno romantike, kljub temu, da dandanes tožimo, da romantika gine bolj in bolj. V Friedrichshelmu blizu Mannheim je delal v vojnem času v tamošnji tvornici med drugimi francoskimi ujetniki francoski častnik, bogat vinogradnik iz Champagne, grof Hill de Lomballerie. V isti trgovini je bilo zaposleno 18 letno deklet Eleonora Ohlhauser, v katero se je grof zagledal. Ko so ujetnike zamenjali, se je grof vrnil na Francosko, ali svoje nemške izvoljenke ni pozabil. Ni še dolgo tega, ko je prišel v Friedrichshelm z nekoliko sorodniki in se je dal z Eleonoro poročiti.

r Trocky straši s svetovno revolucijo. »Times« poročajo iz Moskve: Trockij je naznanil sovjetu, da šteje boljševiška armada milijon mož. Na pomlad prično boljševiki s splošno ofenzivo na vseh frontah. In še to leto bo baje splošna svetovna revolucija.

r Vodja komunistov dr. Lewi iz Berlina, ki je govoril na komunistovskem shodu v Bremenu, je bil aretiran. Ko so se prikazale uradne osebe, je skušal uiti. Prijeli so ga na strehi neke hiše in aretirali. Kakor se čuje, je njegova aretacija v zvezi z zadnjimi demonstracijami v Berlinu.

r Nesrečna mirovna pogodba. Iz Londona poročajo, da je bil Lloyd George nad izidom predsedniških volitev na Francoskem skrajno presenečen, ker je bil prepričan, da bo za predsednika izvoljen Clemenceau. Nekemu francoskemu poslancu,

ki je pripomnil, da mirovna pogodba, kakor se zdi, vsem, ki so imeli svoje roke zraven, prinaša nesrečo, je Lloyd George pritrdil in dodal: »Od velike četvorice so že šli Orlando, Wilson in Clemenceau in samo jaz navidezno ostanem. Toda predno poteče šest mesecev, bo prišla tudi moja ura.«

r Povračanje Angležev v katoliško Cerkev. Od l. 1914. do 1918. se je povrnilo v katoliško Cerkev okoli 50.000 angležancev. To gibanje je že sredi 19. stoletja postalo krepko; ko sta se tedaj povrnila v naročje rimske Cerkve Newmann in Manning, je sam Gladstone pisal: »S tem dogodkom se začne nova doba za Angleško.«

r Nemškim vladarjem puste premoženje. Glasom zakonskega načrta, ki ureja premoženjsko vprašanje med bivšimi nemškimi vladarji in državo, ostane del gradov in drugega imetja vladarskim hišam. Le-te ohranijo popolno svobodo v razpolaganju s premoženjem, ki jim ostane ter dobe od države za ostali del imetja, ki pripade državi, primerno denarno odškodnino.

r Prot! natakarcam. Predsednik policije v Požunu je odredil, da se morajo v mestu zaposlene natakarcice takoj odpustiti in nadomestiti s strokovno izvežbanimi moškimi natakarcji. Odredba se utemeljuje s številno brezposelnostjo domačih natakarcjev. Kam naj gredo sedaj natakarcice?

r Napad na župnika z granato. V Hiltengingu pri Augsburgu so neznani zločinci z granato ubili župnika. 7.6 centimetersko granato so pritrdili na drog pred okno njegove spalnice, potem pa je nekdo vrigel kamen v okno. Župnik pogleda skozi okno, pri tem zadene z oknom granato, ki se razpoči in ubije župnika.

r Brezposelnost. Na Dunaju je sedaj 50 tisoč brezposelnih oseb; pred letom dni jih je bilo 133 tisoč. Na Francoskem je tačas samo 8000 oseb brez posla, dočim je bilo začetkom lanskega leta 200.000 takih oseb. Velika je brezposelnost v Ameriki, kjer je samo v New Yorku 200.000 ljudi brez dela.

r Umrljivost na Dunaju. Od 4. do 10. januarja se je rodilo na Dunaju 329 otrok; umrlo je pa v tem času 740 oseb; primanjkljaj znaša torej 411 oseb.

Aprovizacija.

a Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo v Ljubljani bo z dnem 3. februarja delila svojim članom mast, olje, kis, milo, kavo in šibice (vžigalice). Mast se bode oddajala: samcu pol kilograma, kdor ima svoje gospodinjstvo 1 kg, do 2 oseb 2 kg, do 4 oseb 3 kg, do 6 oseb 4 kg in čez 6 oseb 5 kg. — Olje se bo delilo na izkaznico pol litra, kis 1 l, milo in kava v poljubni množini, šibice 1 zavitek. Vrstni red: Dne 3. febr. od član. štev. 1—200; dne 4. od štev. 201—400; dne 5. od štev. 401—600; dne 6. od štev. 601—800; dne 7. od štev. 801—1000; dne 10. od štev. 1001—1400. Ob tej priliki bode vsak član dobil pri blagajni tudi nakupno knjižico. — Načelstvo.

a Prodaja krompirja. Ker ima mestna aprovizacija v zalogi še nekaj vagonov krompirja, ga bo oddajala strankam v skladu pri Mühleisnu po sledečem redu: Iz I. okraja dne 3. febr., iz II. okr. dne 4. febr., iz III. okr. dne 5. febr., iz IV. okr. dne 6. febr., iz V. okr. dne 7. febr., iz VI. okr. dne 9. febr., iz VII. okr. dne 10. febr., iz VIII. okr. dne 11. febr., iz IX. okr. dne 12. febr., iz X. okr. dne 13. febr. Kilogram krompirja stane 1 K 50 v.

Narodno gledališče.

OPERA.

januar 31., sobota: Boheme. Abon. D/31.
februar 1., nedelja: Mignon. Izven Abon.
» 2., ponedeljek: Prodana nevesta. Izven abonementa.
» 3., torek: Zaprto.
» 4., sreda: Mignon. Abon. E/31.
» 5., četrtek: Boheme. Abon. C/31.

DRAMA.

januar 31., sobota: Brezdno. Abon. E/31.
februar 1., nedelja, popoldne: Na dnu. Izven abonementa.
» 1., nedelja, zvečer: Hlapci. Izven abon.; delavska predstava.
» 2., ponedeljek, popoldne: Pepelka. Izven abonementa.
» 2., ponedeljek, zvečer: Nočni čuvaj. Izven abonementa.
» 3., torek: Brezdno. Abon. A/31.
» 4., sreda: Na dnu. Abon. D/32.
» 5., četrtek: Nočni čuvaj. Abon. E/32.

MARJONETNO GLEDIŠČE.

februar 1., nedelja, popoldne ob 4 uri: Prolog. Čarobne gosli.
» 2., ponedeljek, popoldne ob 4 uri: Prolog. Čarobne gosli.

Odgovorni urednik Jože Ratar.
Izdajatelj konzorij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.